

BELGISCHE SENAAT**ZITTING 1992-1993**

8 JULI 1993

**Ontwerp van wet tot vervollediging
van de federale Staatsstructuur****AMENDEMENTEN
VAN DE HEER PEDE****Art. 14.**

In het negende lid van dit artikel, de woorden «er leden te verkiezen zijn» te vervangen door de woorden «het dubbele van het aantal te kiezen leden».

Verantwoording

Het is aangewezen dat het systeem van de opvolgers hervormd zou worden. Verwijzend naar het stelsel van de provincieraadsverkiezingen waarbij de niet-verkozen kandidaten naar rata van het verkregen aantal naamstemmen als opvolger gerangschikt worden, vervalt het verschil tussen «kandidaat-titularissen» en «kandidaat-opvolgers». In dat geval moet het aantal kandidaten evenwel verhoogd worden teneinde te kunnen voorzien in de opvolging.

Art. 16

In dit artikel de woorden «kandidaat-titularissen» en «kandidaat-opvolgers» telkens te vervangen door het woord «kandidaten».

R. A 16310*Zie:***Gedr. St. van de Senaat:**

777 (1992-1993):

Nr. 1: Ontwerp overgezonden door de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

Nrs. 2 tot 5: Verslagen.

SENAT DE BELGIQUE**SESSION DE 1992-1993**

8 JUILLET 1993

**Projet de loi visant àachever
la structure fédérale de l'Etat****AMENDEMENTS PROPOSES
PAR M. PEDE****Art. 14**

Au neuvième alinéa de cet article, remplacer les mots «à celui des membres à élire» par les mots «au double du nombre des membres à élire».

Justification

Il s'indiquerait de revoir le système des suppléants. Par analogie avec le système des élections provinciales, dans lequel les candidats non élus sont classés en qualité de suppléants selon le nombre de votes de préférence qu'ils ont obtenus, la distinction entre «candidat titulaire» et «candidat suppléant» est abandonnée. Dans ce cas, il convient toutefois d'augmenter le nombre de candidats, afin de pouvoir assurer la suppléance.

Art. 16

A cet article, remplacer chaque fois les mots «candidats effectifs» et «candidats suppléants» par le mot «candidats».

R. A 16310*Voir:***Documents du Sénat:**

777 (1992-1993):

Nº 1: Projet transmis par la Chambre des représentants.

Nºs 2 à 5: Rapports.

Verantwoording

Zie verantwoording bij het amendement op artikel 14.

Art. 17

In § 2 van dit artikel het vierde lid te vervangen als volgt:

« De naam en voornamen van de kandidaten worden in volgorde van de voordracht vermeld in de kolom bestemd voor de lijst waartoe zij behoren. »

Art. 19

In § 1 van dit artikel, het eerste tot en met het zesde lid te vervangen als volgt:

« De kiezer mag niet meer dan één stem uitbrengen. Hij kan stemmen ofwel door een lijststem uit te brengen in het stemvak bovenaan op de lijst ofwel door een naamstem uit te brengen in het stemvak naast de naam van een kandidaat. »

Verantwoording

Dit amendement en het hiernavolgende met betrekking tot de stemopneming en de aanwijzing van de verkozenen hebben tot doel het belang van de lijststem te beperken en aldus het toewijzen van een zetel aan een kandidaat vooral door de kiezer zelf te laten bepalen.

Diverse politologen stellen dat we niet langer in een democratie maar wel in een particratie leven, aangezien het momenteel de politieke partijen zijn die de facto de verkozenen des volks aanwijzen. Dit voorstel heeft dan ook tot doel de lijststem enkel nog te laten meetellen voor de berekening van de zetelverdeling tussen de verschillende lijsten. Het toewijzen van de zetels aan deze of gene kandidaat van zijn lijst zal echter uitsluitend op basis van het aantal uitgebrachte naamstemmen geschieden, dus zonder dat de lijststem nog enig gewicht in de schaal werpt.

Dit systeem heeft als voordeel dat enkel die kandidaten verkozen zullen worden die de meeste voorkeursstemmen behalen, en dit ongeacht hun plaats op de lijst. Daardoor wordt niet alleen de impact van de partijorganen die de lijsten opstellen sterk afgezwakt, maar wordt eveneens het kiessysteem voor de kiezer zelf veel doorzichtiger. De kiezer weet immers meestal niet dat een lijststem de facto overeenkomt met een stem voor de kandidaat die bovenaan de lijst staat.

Door het neutraliseren van de lijststem voor de wetgevende, provincieraads- en gemeenteraadsverkiezingen kan dus iedere kandidaat op de lijst met gelijke kansen naar de gunst van de kiezer dingen.

Art. 20

A. In § 2, eerste lid, 1°, het woord « kandidaten » te vervangen door de woorden « een kandidaat ».

B. In § 2, het tweede en het derde lid te vervangen als volgt:

« Na deze eerste indeling worden de stembiljetten van elk van de categorieën voor de verschillende lijsten verder verdeeld in twee ondercategorieën:

Justification

Voir la justification de l'amendement à l'article 14.

Art. 17

Au § 2 de cet article, remplacer le quatrième alinéa par ce qui suit :

« Les nom et prénoms des candidats sont inscrits dans l'ordre des présentations dans la colonne réservée à la liste à laquelle ils appartiennent. »

Art. 19

Au § 1er de cet article, remplacer les six premiers alinéas par ce qui suit :

« L'électeur ne peut émettre qu'un seul vote. Il peut voter ou bien en émettant un vote de liste, qu'il marque dans la case placée en tête de liste, ou bien en émettant un vote nominatif, qu'il marque dans la case placée à la suite du nom d'un candidat. »

Justification

Le présent amendement, ainsi que le suivant, qui concernent le dépouillement du scrutin et la désignation des élus, tendent à limiter la signification du vote de liste et à faire aussi en sorte que ce soit surtout l'électeur qui détermine l'attribution des sièges aux candidats.

De nombreux politologues estiment que nous ne vivons plus en démocratie, mais en particratie, du fait qu'à l'heure actuelle, ce sont en fait les partis politiques qui désignent les élus du peuple. Le présent amendement tend dès lors à faire en sorte que le vote de liste ne soit plus pris en considération que pour déterminer la répartition des sièges entre les différentes listes. L'attribution des sièges aux candidats d'une liste ne s'effectuera que sur la base du nombre de votes nominatifs émis, donc sans qu'il soit tenu compte du vote de liste.

Ce système présente l'avantage que seuls les candidats qui obtiennent le plus de voix de préférence seront élus, et ce, quelle que soit leur place sur la liste. Cela permet non seulement de réduire considérablement l'influence des organes des partis qui composent les listes, mais également d'accroître la transparence du système électoral pour l'électeur. Celui-ci ignore en effet généralement qu'un vote de liste correspond de facto à un vote pour le candidat placé en tête de liste.

La neutralisation du vote de liste pour les élections législatives, provinciales et communales permettra donc à chacun des candidats d'une liste de solliciter la faveur de l'électeur avec une plus grande égalité de chances.

Art. 20

A. Au § 2, alinéa premier, 1°, remplacer les mots « des candidats » par les mots « un candidat ».

B. Au § 2, remplacer les deuxième et troisième alinéas par ce qui suit :

« Ce premier classement étant terminé, les bulletins de chacune des catégories formées pour les diverses listes sont répartis en deux sous-catégories comprenant :

1. stembiljetten waarop bovenaan op een lijst is gestemd;
2. stembiljetten waarop alleen naast de naam van een kandidaat is gestemd.

De stembiljetten waarop bovenaan op een lijst en naast de naam van een kandidaat is gestemd, worden in de tweede ondercategorie geplaatst. De stembiljetten bedoeld in artikel 157, laatste lid, 1° en 3°, worden ingedeeld bij de eerste ondercategorie. Op al deze stembiljetten schrijft de voorzitter de vermelding «geldig» en stelt zijn paraaf.»

C. In § 3 het woord «enerzijds» en de woorden «en anderzijds de stemmen die alleen op opvolgers zijn uitgebracht zoals bedoeld in artikel 19, § 1, derde lid, welke stemmen tegelijk als lijststemmen en als afzonderlijke stemmen voor de opvolgers worden geteld» te doen vervallen.

Verantwoording

Aangezien er geen kandidaten-opvolgers meer op de lijsten fungeren, moet deze categorie stemmen niet meer worden geteld.

Art. 21

A. In het eerste lid, 2°, van dit artikel de woorden «titularissen of voor opvolgers» te vervangen door het woord «kandidaten».

B. In het eerste lid, 3°, de woorden «titularis of kandidaat-opvolger» te doen vervallen.

C. Het eerste lid, 4° te doen vervallen.

D. In het tweede lid, 1°, de woorden «titularis of meer dan één kandidaat-opvolger, dan wel naast de naam van meer dan één kandidaat-titularis en meer dan één kandidaat-opvolger» te doen vervallen.

E. In het tweede lid, 2°, de woorden «-titularis of van een kandidaat-opvolger, dan wel naast de naam van een kandidaat-titularis en van de kandidaat-opvolger» te doen vervallen.

F. In het tweede lid, 3°, de woorden «-titularis of meer dan één kandidaat-opvolger, dan wel van meer dan één kandidaat-titularis en meer dan één kandidaat-opvolger» te doen vervallen.

Verantwoording

Zie de verantwoording sub artikel 20; bovendien leidt de opheffing van het verschil tussen kandidaten-titularis en kandidaten-opvolgers tot een vereenvoudiging van de als geldig te beschouwen stemmen.

Art. 24

In § 2 van dit artikel de woorden «kandidaat-titularissen» te vervangen door het woord «kandidaten».

1. les bulletins marqués en tête;

2. les bulletins marqués en faveur d'un candidat seul.

Les bulletins marqués en tête et en faveur d'un candidat sont classés dans la deuxième sous-catégorie. Les bulletins visés à l'article 157, dernier alinéa, 1° et 3°, sont classés dans la première sous-catégorie. Sur tous ces bulletins, le président inscrit la mention «validés» et y appose son paraphe.»

C. Au § 3, supprimer les mots «d'une part» et les mots «et, d'autre part, les votes donnés uniquement à des suppléants comme prévu à l'article 9, § 1er, troisième alinéa, lesquels sont comptés à la fois comme votes de listes et comme votes individuels pour les suppléants».

Justification

Etant donné qu'il n'y aura plus de candidats-suppléants sur les listes, le compte de cette catégorie n'aura plus lieu.

Art. 21

A. A l'alinéa premier, 2°, de cet article, remplacer les mots «soit pour les mandats effectifs, soit pour la suppléance» par les mots «pour des candidats figurant».

B. A l'alinéa premier, 3°, supprimer les mots «titulaire ou suppléant».

C. Supprimer l'alinéa premier, 4°.

D. Au deuxième alinéa, 1°, supprimer les mots «titulaires ou de plusieurs candidats suppléants ou de plusieurs candidats titulaires et de plusieurs candidats suppléants».

E. Au deuxième alinéa, 2°, supprimer les mots «titulaire ou d'un candidat suppléant, ou d'un candidat titulaire et d'un candidat suppléant».

F. Au deuxième alinéa, 3°, supprimer les mots «titulaires ou de plusieurs candidats suppléants, ou de plusieurs candidats titulaires et de plusieurs candidats suppléants».

Justification

Voir la justification de notre amendement à l'article 20. La suppression de la distinction entre candidats titulaires et candidats suppléants permettrait en outre de déterminer plus aisément les votes valables.

Art. 24

Au § 2 de cet article, remplacer les mots «candidats titulaires» par le mot «candidats».

Verantwoording

Zie verantwoording bij het amendement op artikel 15.

Art. 26

A. In het eerste lid van dit artikel, de woorden «en geen enkele van de stemmen die uitgebracht zijn ten gunste van de volgorde van voordracht wordt aan hem toegekend» te doen vervallen.

B. In het tweede lid, de woorden «de eerste opvolger» te vervangen door de woorden «de kandidaat met het hoogste aantal naamstemmen».

C. In het derde lid, de woorden «De eerste opvolger» te vervangen door de woorden «De kandidaat met het hoogst aantal stemmen».

Verantwoording

Omdat het verschil tussen kandidaat-titularissen en kandidaat-opvolgers ongedaan wordt gemaakt, worden de niet-verkozen kandidaten als opvolger gerangschikt naargelang het aantal naamstemmen dat zij hebben gekregen.

Art. 38

In het vierde lid van dit artikel de woorden «kandidaat-titularissen» te vervangen door het woord «kandidaten».

Verantwoording

Zie verantwoording bij het amendement op artikel 14.

Art. 57

A. In § 5, vijfde lid, van het voorgestelde artikel 116, de woorden «er leden te kiezen zijn» te vervangen door de woorden «het dubbele van het aantal te kiezen leden».

B. In § 6 de woorden «zowel kandidaat-titularissen als de kandidaat-opvolgers» te vervangen door de woorden «de kandidaten».

Verantwoording

Het is aangewezen dat het systeem van de opvolgers zou hervormd worden. Verwijzend naar het stelsel van de provincieraadsverkiezingen waarbij de niet-verkozen kandidaten naar rata van het behaalde aantal naamstemmen als opvolger gerangschikt worden, vervalt het verschil tussen «kandidaat-titularissen» en «kandidaat-opvolgers». In dat geval moet het aantal kandidaten evenwel verhoogd worden teneinde te kunnen voorzien in de opvolging.

Justification

Voir justification de l'amendement à l'article 15.

Art. 26

A. A l'alinéa premier de cet article, supprimer les mots «et aucune attribution des votes favorables à l'ordre de présentation n'est faite en sa faveur».

B. Au deuxième alinéa, remplacer les mots «le premier suppléant» par les mots «le candidat ayant obtenu le plus grand nombre de suffrages nominatifs».

C. Au troisième alinéa, remplacer les mots «Le premier suppléant» par les mots «Le candidat ayant obtenu le plus grand nombre de voix».

Justification

Etant donné que l'on supprime la distinction entre les candidats titulaires et les candidats suppléants, les candidats non élus sont classés comme suppléants en fonction du nombre de suffrages nominatifs obtenus.

Art. 38

Au quatrième alinéa de cet article, remplacer les mots «candidats titulaires» par le mot «candidats».

Justification

Voir la justification de l'amendement à l'article 14.

Art. 57

A. A l'article 116, § 5, cinquième alinéa, proposé, remplacer les mots «à celui des membres à élire» par les mots «au double du nombre des membres à élire».

B. Au § 6, supprimer les mots «tant titulaires que suppléants».

Justification

Il s'indiquerait de revoir le système des suppléants. Par analogie avec le système des élections provinciales, dans lequel les candidats non élus sont classés en qualité de suppléants selon le nombre de votes de préférence qu'ils ont obtenus, la distinction entre «candidat titulaire» et «candidat suppléant» est abandonnée. Dans ce cas, il convient toutefois d'augmenter le nombre de candidats, afin de pouvoir assurer la suppléance.

Art. 57bis (nieuw)

Een artikel 57bis (nieuw) in te voegen, luidende:

« *Artikel 57bis.* — Het eerste, het tweede en het derde lid van artikel 117 van hetzelfde Wetboek worden opgeheven. »

Verantwoording

Zie verantwoording bij het amendement op artikel 57.

Art. 62

Dit artikel te vervangen als volgt:

« *Artikel 62.* — In artikel 123, van het Kieswetboek worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A. In het derde lid, 2°, worden de woorden « kandidaat-titularissen of kandidaat-opvolgers » vervangen door het woord « kandidaten ».

B. Het derde lid, 2bis, wordt opgeheven.

C. In het vierde lid wordt de eerste zin vervangen als volgt:

« De verbeterings- of aanvullingsakte mag geen naam van een nieuwe kandidaat bevatten. »

D. In het vijfde lid worden de woorden « kandidaat-titularissen of -opvolgers » vervangen door het woord « kandidaten ».

E. Het zesde lid wordt opgeheven. »

Verantwoording

Zie verantwoording bij het amendement op artikel 57.

Art. 64bis (nieuw)

Een artikel 64bis (nieuw) in te voegen, luidende:

« *Artikel 64bis.* — In artikel 126 van het Kieswetboek worden het eerste, het tweede en het derde lid vervangen als volgt:

« Indien niet meer dan één lijst is ingediend en er minder of evenveel kandidaten als mandaten zijn, worden deze kandidaten zonder meer door het arrondissementshoofdbureau gekozen verklaard.

Wanneer verscheidene lijsten regelmatig zijn voorgedragen en er niet meer kandidaten als mandaten zijn, worden deze kandidaten zonder meer door het arrondissementsbureau gekozen verklaard. »

Art. 57bis (nouveau)

Insérer un article 57bis (nouveau), libellé comme suit :

« *Article 57bis.* — Les premier, deuxième et troisième alinéas de l'article 47 du même Code sont abrogés. »

Justification

Voir justification de l'amendement à l'article 57.

Art. 62

Remplacer cet article par ce qui suit :

« *Article 62.* — A l'article 123 du Code électoral sont apportées les modifications suivantes :

A. Au troisième alinéa, 2°, les mots « candidats titulaires ou suppléants » sont remplacés par le mot « candidats ».

B. Le troisième alinéa, 2bis, est supprimé.

C. Au quatrième alinéa, la première phrase est remplacée par ce qui suit :

« L'acte rectificatif ou complémentaire ne peut comprendre le nom d'aucun candidat nouveau. »

D. Au cinquième alinéa, les mots « candidats titulaires ou suppléants » sont remplacés par le mot « candidats ».

E. Le sixième alinéa est supprimé. »

Justification

Voir la justification de l'amendement à l'article 57.

Art. 64bis (nouveau)

Insérer un article 64bis (nouveau), libellé comme suit :

« *Article 64bis.* — A l'article 126 du même Code, les premier, deuxième et troisième alinéas sont remplacés par ce qui suit :

« Lorsqu'il n'est présenté qu'une seule liste, si le nombre des candidats est inférieur ou égal au nombre des mandats, ces candidats sont proclamés élus par le bureau principal d'arrondissement sans autre formalité.

Lorsque plusieurs listes sont régulièrement présentées, si le nombre des candidats ne dépasse pas celui des mandats, ces candidats sont proclamés élus par le bureau d'arrondissement sans autre formalité. »

Verantwoording

Zie verantwoording bij het amendement op artikel 57.

Art. 65

Dit artikel te vervangen als volgt:

« Artikel 127, eerste lid, van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

« Het arrondissementshoofdbureau maakt het stembiljet op, overeenkomstig het bij dit Wetboek gevoegde model II. »

Verantwoording

Zie verantwoording bij het amendement op artikel 57.

Art. 66

In § 1 van het voorgestelde artikel 128, het vierde lid te vervangen als volgt:

« De naam en voornaam van de kandidaten worden in de volgorde van de voordracht vermeld in de kolom bestemd voor de lijst waartoe zij behoren. »

Verantwoording

Zie verantwoording bij het amendement op artikel 57.

Art. 72

Dit artikel aan te vullen met de volgende bepaling:

« In artikel 133 van hetzelfde Wetboek worden de woorden «kandidaat-titularissen» vervangen door het woord «kandidaten.»

Verantwoording

Zie verantwoording bij het amendement op artikel 57.

Art. 73bis (nieuw)

Een artikel 73bis (nieuw) in te voegen, luidende:

« Artikel 73bis. — In artikel 144 van hetzelfde Wetboek, worden het eerste tot en met het zesde lid vervangen als volgt :

« De kiezer mag niet meer dan één stem uitbrengen. Hij kan stemmen ofwel door een lijststem uit te brengen in het stemvak bovenaan op de lijst, ofwel door een naamstem uit te brengen in het stemvak naast de naam van een kandidaat. »

Verantwoording

Dit amendement en de hierna volgende met betrekking tot de stemopneming en de aanwijzing van de verkozenen hebben tot

Justification

Voir la justification de l'amendement à l'article 57.

Art. 65

Remplacer cet article par ce qui suit :

« L'article 127, premier alinéa, du même Code, est remplacé par ce qui suit :

« Le bureau principal d'arrondissement formule le bulletin de vote conformément au modèle II annexé au présent Code. »

Justification

Voir la justification de l'amendement à l'article 57.

Art. 66

Au § 1er de l'article 128 proposé, remplacer le quatrième alinéa par ce qui suit :

« Les nom et prénom des candidats sont inscrits dans l'ordre des présentations dans la colonne réservée à la liste à laquelle ils appartiennent. »

Justification

Voir la justification de l'amendement à l'article 57.

Art. 72

Compléter cet article par ce qui suit :

« A l'article 133 du même Code, les mots «candidats titulaires» sont remplacés par le mot «candidats.»

Justification

Voir la justification de l'amendement à l'article 57.

Art. 73bis (nouveau)

Insérer un article 73bis (nouveau), libellé comme suit :

« Article 73bis. — A l'article 144 du même Code, les six premiers alinéas sont remplacés par ce qui suit :

« L'électeur ne peut émettre qu'un seul vote. Il peut voter ou bien en émettant un vote de liste, qu'il marque dans la case placée en tête de liste, ou bien en émettant un vote nominatif, qu'il marque dans la case placée à la suite du nom d'un candidat. »

Justification

Le présent amendement, ainsi que le suivant, qui concernent le dépouillement du scrutin et la désignation des élus, tendent à limi-

doel de betekenis van de lijststem te beperken en aldus het toewijzen van een zetel aan een kandidaat vooral door de kiezer zelf te laten bepalen.

Diverse politologen stellen dat we niet langer in een democratie maar wel in een particratie leven, aangezien het momenteel de politieke partijen zijn die «de facto» de verkozenen des volks bepalen. Dit wetsvoorstel heeft dan ook tot doel de lijststem enkel nog te laten meetellen voor de berekening van de zetelverdeling tussen de verschillende lijsten. Het toewijzen van de zetels aan deze of gene kandidaat van een lijst zal echter uitsluitend op basis van het aantal uitgebrachte naamstemmen geschieden, dus zonder dat de lijststem nog in rekening wordt gebracht.

Dit systeem heeft als voordeel dat enkel die kandidaten verkoren zullen worden die de meeste voorkeurstemmen behalen, en dit ongeacht hun plaats op de lijst. Daardoor wordt niet alleen de impact van de lijstsamenstellende partijorganen sterk afgezwakt, maar wordt eveneens het kiessysteem voor de kiezer zelf veel doorzichtiger. De kiezer weet immers meestal niet dat een lijststem de facto overeenkomt met een stem voor de kandidaat die bovenaan de lijst staat.

Door het neutraliseren van de lijststem voor de wetgevende, provincieraads- en gemeenteraadsverkiezingen kan dus iedere kandidaat op de lijst met meer gelijke kansen naar de gunst van de kiezer dingen.

Art. 74

Dit artikel te vervangen als volgt:

«In artikel 156 van hetzelfde Wetboek worden de volgende wijzigingen aangebracht:

«1º In het eerste lid, 1º, wordt het woord «kandidaten» vervangen door de woorden «een kandidaat».

2º Het tweede en het derde lid worden vervangen als volgt:

«Na deze eerste indeling worden de stembiljetten van elk van de categorieën voor de verschillende lijsten verder verdeeld in twee ondercategorieën:

1. Stembiljetten waarop bovenaan op een lijst is gestemd;
2. Stembiljetten waarop alleen naast de naam van een kandidaat is gestemd.

De stembiljetten waarop bovenaan op een lijst en naast de naam van een kandidaat is gestemd, worden in de tweede ondercategorie geplaatst. De stembiljetten bedoeld in artikel 157, laatste lid, 1º en 3º, worden ingedeeld bij de eerste ondercategorie. Op al deze stembiljetten schrijft de voorzitter de vermelding «geldig» en stelt zijn paraaf.»

Verantwoording

Zie verantwoording bij het amendement op artikel 20.

ter la signification du vote de liste et à faire aussi en sorte que ce soit surtout l'électeur qui détermine l'attribution des sièges aux candidats.

De nombreux politologues estiment que nous ne vivons plus en démocratie, mais en particratie, du fait qu'à l'heure actuelle, ce sont en fait les partis politiques qui désignent les élus du peuple. Le présent amendement tend dès lors à faire en sorte que le vote de liste ne soit plus pris en considération que pour déterminer la répartition des sièges entre les différentes listes. L'attribution des sièges aux candidats d'une liste ne s'effectuera que sur la base du nombre de votes nominatifs émis, donc sans qu'il soit tenu compte du vote de liste.

Ce système présente l'avantage que seuls les candidats qui obtiennent le plus de voix de préférence seront élus, et ce, quelle que soit leur place sur la liste. Cela permet non seulement de réduire considérablement l'influence des organes des partis qui composent les listes, mais également d'accroître la transparence du système électoral pour l'électeur. Celui-ci ignore en effet généralement qu'un vote de liste correspond de facto à un vote pour le candidat placé en tête de liste.

La neutralisation du vote de liste pour les élections législatives, provinciales et communales permettra donc à chacun des candidats d'une liste de solliciter la faveur de l'électeur avec une plus grande égalité de chances.

Art. 74

Remplacer cet article par ce qui suit :

«A l'article 156 du même Code sont apportées les modifications suivantes:

«1º Au premier alinéa, 1º, remplacer les mots «des candidats» par les mots «un candidat».

2º Remplacer les deuxième et troisième paragraphes par ce qui suit :

«Ce premier classement étant terminé, les bulletins de chacune des catégories formées pour les diverses listes sont répartis en deux sous-catégories comprenant :

1. Les bulletins marqués en tête;
2. Les bulletins marqués en faveur d'un candidat seul.

Les bulletins marqués en tête et en faveur d'un candidat sont classés dans la deuxième sous-catégorie. Les bulletins visés à l'alinéa final, 1º et 3º, de l'article 157 sont classés dans la première sous-catégorie. Sur tous ces bulletins, le président inscrit la mention «validés» et y appose son paraphe.»

Justification

Voir la justification de l'amendement à l'article 20.

Art. 74bis (nieuw)

Een artikel 74bis (nieuw) in te voegen, luidende:

« *Artikel 74bis.* — In artikel 157 van hetzelfde Wetboek worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1º In het eerste lid, 2º, worden de woorden «titularissen, of voor opvolgers» vervangen door het woord «kandidaten».

2º In het eerste lid, 3º, vervallen de woorden «-titularis of kandidaat-opvolger».

3º Het eerste lid, 4º, wordt opgeheven.

4º In het tweede lid, 1º, vervallen de woorden «-titularis of meer dan één kandidaat-opvolger, dan wel naast de naam van meer dan één kandidaat-titularis en meer dan één kandidaat-opvolger».

5º In het tweede lid, 2º, vervallen de woorden «-titularis of van een kandidaat-opvolger, dan wel naast de naam van een kandidaat-titularis en van de kandidaat-opvolger».

6º In het tweede lid, 3º, vervallen de woorden «-titularis of meer dan één kandidaat-opvolger, dan wel van meer dan één kandidaat-titularis en meer dan één kandidaat-opvolger.»

Verantwoording

Zie de verantwoording bij het amendement op artikel 20.

Art. 75

Dit artikel aan te vullen met een 3º, luidende:

« 3º In het vierde lid vervallen de woorden «en anderzijds de stemmen die alleen op opvolgers zijn uitgebracht (art. 114, derde lid), welke stemmen tegelijk als lijststem en als afzonderlijke stemmen voor de opvolgers worden geteld.»

Verantwoording

Aangezien er geen kandidaat-opvolgers meer op de lijsten fungeren, vervalt het tellen van deze categorie stemmen.

Art. 80

In dit artikel de volgende wijzigingen aan te brengen:

A. In het voorgestelde artikel 166, tweede lid, de woorden «kandidaat-titularissen» te vervangen door het woord «kandidaten».

B. In het voorgestelde artikel 167, vierde lid, de woorden «kandidaat-titularissen en kandidaat-opvolgers» te vervangen door het woord «kandidaten».

Art. 74bis (nouveau)

Insérer un article 74bis (nouveau) rédigé comme suit:

« *Article 74bis.* — A l'article 157 du Code électoral sont apportées les modifications suivantes:

1º Au premier alinéa, 2º, les mots «soit pour les mandats effectifs, soit pour la suppléance «sont remplacés par les mots «pour des candidats figurant».

2º Au premier alinéa, 3º, les mots «titulaire ou suppléant» sont supprimés.

3º Le premier alinéa, 4º, est abrogé.

4º Au deuxième alinéa, 1º, les mots «titulaires ou de plusieurs candidats suppléants ou de plusieurs candidats titulaires et de plusieurs candidats suppléants» sont supprimés.

5º Au deuxième alinéa, 2º, les mots «titulaire ou d'un candidat suppléant, ou d'un candidat titulaire et d'un candidat suppléant» sont supprimés.

6º Au deuxième alinéa, 3º, les mots «titulaires ou de plusieurs candidats suppléants, ou de plusieurs candidats titulaires et de plusieurs candidats suppléants» sont supprimés.»

Justification

Voir la justification de l'amendement à l'article 20.

Art. 75

Compléter cet article par un 3º, libellé comme suit:

« 3º Au quatrième alinéa, les mots «et, d'autre part, les votes donnés uniquement à des suppléants (alinéa 3 de l'article 144), lesquels sont comptés à la fois comme votes de liste et comme votes individuels pour les suppléants» sont supprimés.»

Justification

Etant donné qu'il n'est plus possible de voter pour des candidats suppléants, le comptage des votes émis pour cette catégorie devient sans objet.

Art. 80

A cet article, apporter les modifications suivantes:

A. A l'article 166, deuxième alinéa, proposé, remplacer les mots «candidats-titulaires» par le mot «candidats».

B. A l'article 167, quatrième alinéa, proposé, remplacer les mots «candidats-titulaires et suppléants» par le mot «candidats».

C. In het voorgestelde artikel 171, negende lid, de woorden «kandidaat-titularissen en kandidaat-opvolgers» te vervangen door het woord «kandidaten».

D. In het voorgestelde artikel 172, eerste lid, het woord «kandidaat-titularissen» te vervangen door het woord «kandidaten».

Het tweede lid van datzelfde artikel te vervangen als volgt: «Is dat aantal groter, dan worden de zetels toegekend aan de kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald. Bij gelijk stemmental is de volgorde van de lijst beslissend,»

Het derde lid van datzelfde artikel te vervangen als volgt: «Is het aantal kandidaten van een lijst lager dan dat van de aan de lijst toekomende zetels, dan zijn deze kandidaten gekozen en worden de overblijvende zetels toegekend overeenkomstig artikel 167, laatste lid.»

E. Het voorgestelde artikel 173 te vervangen als volgt:

«Voor elke lijst waarop een of meer kandidaten gekozen zijn, worden de niet-verkozen kandidaten eerste, tweede, derde opvolger enz. verklaard in de volgorde van het aantal stemmen dat ze hebben behaald.

Bij gelijk aantal stemmen is de volgorde van de lijst beslissend.»

F. In het voorgestelde artikel 178, eerste lid, het woord «zowel» en de woorden «als het aantal stemmen die zijn uitgebracht ten gunste van de volgorde van voordracht in het in artikel 173 bedoelde geval» te doen vervallen.

Verantwoording

Dit amendement vloeit technisch voort uit ons amendement op artikel 42, dat de kieskring Brussel en de kieskring Halle-Vilvoorde instelt.

Art. 143bis (nieuw)

Een artikel 143bis (nieuw) in te voegen, luidende:

«*Artikel 143bis.* — In artikel 34 van dezelfde wet worden het eerste tot en met het vijfde lid vervangen als volgt:

«De kiezer mag niet meer dan één stem uitbrengen. Hij kan stemmen ofwel door een lijststem uit te brengen in het stemvak bovenaan op de lijst, ofwel door een naamstem uit te brengen in het stemvak naast de naam van een kandidaat.»

Verantwoording

Zie verantwoording bij het amendement op artikel 20.

C. A l'article 171, neuvième alinéa, proposé, remplacer les mots «candidats-titulaires et suppléants» par le mot «candidats».

D. A l'article 172, premier alinéa, proposé, remplacer les mots «candidats-titulaires» par le mot «candidats».

Remplacer le deuxième alinéa de l'article 172 proposé par ce qui suit: «Lorsque ce nombre est supérieur, les sièges sont conférés aux candidats qui ont obtenu le plus grand nombre de voix. En cas de parité, l'ordre de la présentation prévaut.»

Remplacer le troisième alinéa de l'article 172 proposé par ce qui suit: «Lorsque le nombre des candidats d'une liste est inférieur à celui des sièges qui lui reviennent, ces candidats sont élus et les sièges en surplus sont conférés conformément à l'article 167, dernier alinéa.»

E. Remplacer l'article 173 proposé par ce qui suit:

«Dans chaque liste dont un ou plusieurs candidats sont élus, les candidats non élus sont déclarés premier, deuxième, troisième suppléant et ainsi de suite, dans l'ordre du nombre de voix qu'ils ont obtenues.

En cas de parité de voix, l'ordre de présentation prévaut.»

F. A l'article 178, premier alinéa, proposé, supprimer les mots «tant» et «que le nombre de votes favorables à l'ordre de présentation dans la cas visé à l'article 173.

Justification

Cet amendement est le corollaire technique de notre amendement à l'article 42, qui crée la circonscription électorale de Bruxelles et la circonscription Hal-Vilvorde.

Art. 143bis (nouveau)

Insérer un article 143bis (nouveau), libellé comme suit:

«*Article 143bis.* — A l'article 34 de la même loi, les alinéas 1er à 5 sont remplacés par ce qui suit:

«L'électeur ne peut émettre qu'un seul vote. Il peut voter en marquant son vote dans la case placée en tête d'une liste ou en marquant un vote nominatif dans la case placée en regard du nom d'un candidat.»

Justification

Voir la justification de l'amendement à l'article 20.

Art. 144

Dit artikel te vervangen als volgt:

« In artikel 45 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

« 1º In § 2 wordt het tweede lid vervangen als volgt :

« Is dat aantal groter, dan worden de zetels toegekend aan de kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald. Bij gelijk stemmental is de volgorde van de lijst beslissend »;

2º In § 3, eerste lid, vervallen de tweede en derde zin. »

Verantwoording

De toewijzing van de lijststemmen aan de kandidaten in orde van voordracht verdwijnt.

Het toekennen van de zetel(s) gebeurt enkel op basis van het aantal uitgebrachte naamstemmen.

Art. 156

In het vierde lid van het voorgestelde artikel 59 de woorden « kandidaat-titularissen » te vervangen door het woord « kandidaten ».

Verantwoording

Zie verantwoording bij het amendement op artikel 62.

Art. 172

Dit artikel te vervangen als volgt :

« In artikel 13, § 1, van dezelfde wet wordt het eerste lid vervangen als volgt :

« Indien niet meer dan één lijst is ingediend en er minder of evenveel kandidaten als mandaten zijn, worden deze kandidaten zonder meer door het gewestbureau gekozen verklaard.

In § 2 van hetzelfde artikel worden de woorden « kandidaat-titularissen » vervangen door het woord « kandidaten. »

Verantwoording

Zie verantwoording bij het amendement op artikel 62.

Art. 173

Dit artikel te vervangen als volgt :

« In artikel 14, § 2, vierde lid, van dezelfde wet worden de woorden « kandidaat-titularissen en kandidaat-opvolgers » vervangen door het woord « kandidaten » en wordt de tweede volzin geschrapt. »

Art. 144

Remplacer cet article par ce qui suit :

« A l'article 45 de la même loi sont apportées les modifications suivantes :

« 1º Au § 2, le deuxième alinéa est remplacé par ce qui suit :

« Lorsque ce nombre est supérieur, les sièges sont conférés aux candidats qui ont obtenu le plus grand nombre de voix. En cas de parité, l'ordre de présentation prévaut »;

2º Au § 3, premier alinéa, les deuxième et troisième phrases sont supprimées. »

Justification

L'attribution aux candidats des votes de liste dans l'ordre de présentation est supprimée.

Le(s) siège(s) ne sera/seront plus octroyé(s) que sur la base du nombre de votes nominatifs émis.

Art. 156

A l'article 59, quatrième alinéa, proposé, remplacer les mots « candidats titulaires » par le mot « candidats ».

Justification

Voir justification de l'amendement à l'article 62.

Art. 172

Remplacer cet article par ce qui suit :

« A l'article 13, § 1er, de la même loi, le premier alinéa est remplacé par la disposition suivante :

« S'il n'est pas présenté plus d'une liste et si le nombre des candidats est inférieur ou égal à celui des mandats, ces candidats sont proclamés élus par le bureau régional, sans autre formalité.

Au § 2 du même article, les mots « candidats effectifs » sont remplacés par le mot « candidats. »

Justification

Voir la justification de l'amendement à l'article 62.

Art. 173

Remplacer cet article par ce qui suit :

« A l'article 14, § 2, quatrième alinéa, de la même loi, les mots « candidats titulaires et suppléants » sont remplacés par le mot « candidats », et la deuxième phrase est supprimée. »

<i>Verantwoording</i>	<i>Justification</i>
Zie verantwoording bij het amendement op artikel 62.	Voir la justification de l'amendement à l'article 62.
Art. 175	Art. 175
Dit artikel te vervangen als volgt:	Remplacer cet article par ce qui suit:
«In artikel 16, § 1, van dezelfde wet worden het eerste tot en met het zesde lid vervangen als volgt:	«A l'article 16, § 1 ^{er} , de la même loi, les six premiers alinéas sont remplacés par ce qui suit:
«De kiezer mag niet meer dan één stem uitbrengen. Hij kan stemmen ofwel door een lijststem uit te brengen in het stemvak bovenaan op de lijst ofwel door een naamstem uit te brengen in het stemvak naast de naam van een kandidaat.»	«L'électeur ne peut émettre qu'un seul vote. Il peut voter ou bien en émettant un vote de liste, qu'il marque dans la case placée en tête de liste, ou bien en émettant un vote nominatif, qu'il marque dans la case placée à la suite du nom d'un candidat.»
<i>Verantwoording</i>	<i>Justification</i>
Zie verantwoording bij het amendement op artikel 19.	Voir la justification de l'amendement à l'article 19.
Art. 176	Art. 176
A. Dit artikel te vervangen als volgt:	A. Remplacer cet article par ce qui suit:
«In artikel 17, § 2, van dezelfde wet worden het tweede en het derde lid vervangen als volgt:	«A l'article 17, § 2, de la même loi, les deuxième et troisième alinéas sont remplacés par ce qui suit:
«Na deze eerste indeling worden de stembiljetten van elk van de categorieën voor de verschillende lijsten verder verdeeld in twee ondercategorieën:	«Ce premier classement étant terminé, les bulletins de chacune des catégories formées pour les diverses listes sont répartis en deux sous-catégories comprenant:
1. Stembiljetten waarop bovenaan op een lijst is gestemd;	1. Les bulletins marqués en tête;
2. Stembiljetten waarop alleen naast de naam van een kandidaat is gestemd.	2. Les bulletins marqués en faveur d'un candidat seul.
De stembiljetten waarop bovenaan op een lijst en naast de naam van een kandidaat is gestemd, worden in de tweede ondercategorie geplaatst. De stembiljetten bedoeld in artikel 18, laatste lid, 1 ^o en 3 ^o , worden ingedeeld bij de eerste ondercategorie. Op al deze stembiljetten schrijft de voorzitter de vermelding «geldig» en stelt zijn paraaf.»	Les bulletins marqués en tête et en faveur d'un candidat sont classés dans la deuxième sous-catégorie. Les bulletins visés à l'article 18, dernier alinéa, 1 ^o et 3 ^o , sont classés dans la première sous-catégorie. Sur tous ces bulletins, le président inscrit la mention «validés» et y appose son paraphe.»
B. In § 3 van hetzelfde artikel vervallen de woorden «enerzijds» en «en anderzijds de stemmen die alleen op opvolgers zijn uitgebracht (art. 16, § 1, derde lid), die als lijststem en als afzonderlijke stem voor de opvolgers geteld worden.»	B. Au § 3 du même article, les mots «d'une part» et les mots «et, d'autre part, les votées donnés uniquement à des suppléants (art. 16, § 1 ^{er} , alinéa 3), lesquels sont comptés à la fois comme votes de listes et comme votes individuels pour les suppléants» sont supprimés.»
<i>Verantwoording</i>	<i>Justification</i>
Aangezien er geen kandidaten-opvolgers meer op de lijsten fungeren, vervalt het tellen van deze categorie stemmen.	Etant donné qu'il n'y aura plus de candidats suppléants sur les listes, le comptage des votes émis en faveur de cette catégorie n'a plus de raison d'être.

Art. 176bis (nieuw)

Een artikel 176bis (nieuw) in te voegen, luidende:

« Artikel 176bis. — In artikel 18 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1º In het eerste lid, 2º, worden de woorden «titularissen, of voor opvolgers» vervangen door het woord «kandidaten».

2º In het eerste lid, 3º, vervallen de woorden «-titularis of kandidaat-opvolger».

3º Het eerste lid, 4º, wordt opgeheven.

4º In het tweede lid, 1º, vervallen de woorden «-titularis of meer dan één kandidaat-opvolger, dan wel naast de naam van meer dan één kandidaat-titularis en meer dan één kandidaat-opvolger».

5º In het tweede lid, 2º, vervallen de woorden «-titularis of van een kandidaat-opvolger, dan wel naast de naam van een kandidaat-titularis en van de kandidaat-opvolger».

6º In het tweede lid, 3º, vervallen de woorden «-titularis of meer dan één kandidaat-opvolger, dan wel van meer dan één kandidaat-titularis en meer dan één kandidaat-opvolger.»

Verantwoording

Zie verantwoording bij het amendement op artikel 20; bovendien leidt de opheffing van het verschil tussen kandidatentitularis en kandidaten-opvolgers tot een vereenvoudiging van de als geldig te beschouwen stemmen.

Art. 207

Dit artikel te vervangen als volgt:

«In artikel 23, eerste lid, van dezelfde wet worden de woorden «kandidaat-titularissen en -opvolgers» vervangen door het woord «kandidaten.»

Verantwoording

Zie verantwoording bij het amendement op artikel 62.

Art. 259

Het eerste lid van § 2 van het voorgestelde artikel 11 te vervangen als volgt:

«Op eenzelfde lijst mogen niet meer kandidaten voorkomen dan het dubbele van het aantal te kiezen leden.»

Verantwoording

Dit amendement streeft eenvormigheid na met artikel 116 van het Kieswetboek (zie amendement op artikel 57).

Art. 176bis (nouveau)

Insérer un article 176bis (nouveau), libellé comme suit:

« Article 176bis. — A l'article 18 de la même loi sont apportées les modifications suivantes:

1º Au premier alinéa, 2º, les mots «soit pour les mandats effectifs, soit pour la suppléance,» son remplacés par les mots «pour les candidats».

2º Au premier alinéa, 3º, les mots «, titulaire ou suppléant,» sont supprimés.

3º Le premier alinéa, 4º, est supprimé.

4º Au deuxième alinéa, 1º, les mots «titulaires ou de plusieurs candidats suppléants ou de plusieurs candidats titulaires et de plusieurs candidats suppléants» sont supprimés.

5º Au deuxième alinéa, 2º, les mots «titulaire ou d'un candidat suppléant, ou d'un candidat titulaire et d'un candidat suppléant» sont supprimés.

6º Au deuxième alinéa, 3º, les mots «titulaires ou de plusieurs candidats suppléants, ou de plusieurs candidats titulaires et de plusieurs candidats suppléants» sont supprimés.»

Justification

Voir la justification de l'amendement à l'article 20; en outre, la suppression de la distinction entre les candidats titulaires et les candidats suppléants permettrait de déterminer plus facilement les votes devant être considérés comme valables.

Art. 207

Remplacer cet article par ce qui suit:

«A l'article 23 de la même loi, les mots «candidats effectifs et suppléants» sont remplacés par le mot «candidats.»

Justification

Voir la justification de l'amendement à l'article 62.

Art. 259

Au § 2 du texte proposé, remplacer le premier alinéa par ce qui suit:

«Aucune liste ne peut comprendre un nombre de candidats européens supérieur au double du nombre des membres à élire.»

Justification

Cet amendement vise à assurer la concordance avec l'article 116 du Code électoral (voir l'amendement à l'article 57).

Art. 261

In § 5, eerste lid, van het voorgestelde artikel 13 de woorden «met uitzondering van die betreffende de opvolgers» te doen vervallen.

Verantwoording

Zie verantwoording bij het amendement op artikel 62.

Art. 264

Het tweede en het derde lid van het voorgestelde artikel 16 te vervangen als volgt:

«Hij kan kiezen ofwel door een lijststem uit te brengen in het stemvak bovenaan op de lijst ofwel door een of meerdere naamstemmen uit te brengen in het stemvak naast de naam van de kandidaat of kandidaten van die lijst aan wie hij de voorkeur wenst te geven.»

Verantwoording

Zie verantwoording bij het amendement op artikel 19.

Art. 268

In het voorgestelde artikel 21, de volgende wijzigingen aan te brengen:

A. In § 1, tweede lid, de derde en volgende volzinnen te doen vervallen.

B. In § 2, het tweede lid te doen vervallen.

Verantwoording

Voor de provincieraadsverkiezingen worden lijststemmen niet meegerekend voor het bepalen van de verkozenen en evenmin voor de rangschikking van de opvolgers.

Art. 334bis (nieuw)

Een artikel 334bis in te voegen, luidend als volgt:

«*Artikel 334bis. — Artikel 57, tweede lid, van dezelfde wet wordt vervangen door volgende bepaling:*

«Is dat aantal groter, dan worden de zetels toegekend aan de kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald. Bij gelijk stemmenaantal is de volgorde van de lijst beslissend.

Het derde lid van datzelfde artikel wordt opgeheven.»

Verantwoording

De lijststemmen hebben geen invloed op de toekenning van de zetels.

Art. 261

Au § 5, premier alinéa, de l'article 13 proposé, supprimer «, à l'exception de celles qui concernent les suppléants».

Justification

Voir la justification de l'amendement à l'article 62

Art. 264

Remplacer les deuxième et troisième alinéas de l'article 16 proposé par ce qui suit:

«Il peut soit marquer son vote dans la case placée en tête de liste, soit marquer un ou plusieurs votes nominatifs dans la case placée à côté du nom de celui ou de ceux des candidats de cette liste à qui il entend donner par préférence son suffrage.»

Justification

Voir la justification de l'amendement à l'article 19.

Art. 268

A l'article 21 proposé, apporter les modifications suivantes:

A. Au § 1er, deuxième alinéa, supprimer le texte à partir de la troisième phrase.

B. Au § 2, supprimer le deuxième alinéa.

Justification

Aux élections provinciales, les votes de liste ne sont pas pris en compte pour la désignation des élus ni pour le classement des suppléants.

Art. 334bis (nouveau)

Insérer un article 334bis, libellé comme suit:

«*Article 334bis. — L'article 57, deuxième alinéa, de la même loi, est remplacé par la disposition suivante:*

«Lorsque ce membre est supérieur, les sièges sont conférés aux candidats qui ont obtenu le plus grand nombre de voix. En cas de parité, l'ordre de la présentation prévaut.

Le troisième alinéa du même article est abrogé.»

Justification

Les votes en tête de liste n'ont aucune incidence sur l'attribution des sièges.

Art. 335

Dit artikel aan te vullen als volgt:

« Artikel 58, tweede lid, van dezelfde wet wordt opgeheven. »

Verantwoording

Voor de aanwijzing van de opvolgers worden de lijststemmen niet in aanmerking genomen.

Jean PEDE.

Art. 335

Compléter cet article par la disposition suivante:

« L'article 58, deuxième alinéa, de la même loi est abrogé. »

Justification

Les votes de listes ne devraient pas être pris en considération pour la désignation des suppléants.